

UNIVERSITATEA DE ARTĂ ȘI DESIGN DIN CLUJ-NAPOCA
DOMENIUL ARTE VIZUALE

REZUMAT AL TEZEI DE DOCTORAT

ALBASTRU – IMPACT ȘI SEMNIFICAȚIE

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT,
PROF. UNIV. DR. SOLOVĂSTRU RADU-CĂLIN

DOCTORAND,
CRĂCIUNAȘ CRISTINA-LARISA

CLUJ-NAPOCA
2018

REZUMAT AL TEZEI DE DOCTORAT

ALBASTRU – IMPACT ȘI SEMNIFICAȚIE

Proiectul de cercetare se bazează pe studiul asupra rolului și simbolisticii nuanțelor de albastru din diferite culturi, domenii sau contexte. Teza de doctorat prezintă semnificații ale albastrului din mai multe domenii: vizual, artistic, științific, teoretic, cultural. Am studiat cauza pentru care albastrul este atât de frecvent întâlnit și cum a ajuns să se impună din punct de vedere vizual.

Pe planetă predomină albastrul, cerul și marea sunt albastre, însăși planeta pe care locuim se numește Planeta albastră. Albastrul reprezintă viață, suntem sub o cupolă albastră. Prin albastru sunt transpuse anumite stări sau senzații. Albastrul reflectă anumite senzații sau teorii. Pornind pe acest drum al căutărilor, am vrut să transpun în desen, diferite stări pe care le reflectă albastrul sau contexte unde albastrul are semnificație. Pe parcursul dezvoltării proiectului, am consultat resurse vizuale și literare în vederea selectării unor repere relevante, cunoștințe acumulate în timpul cercetării. Cred că este necesară studierea culorilor și utilitatea

lor în diverse domenii. Pentru acest proiect, am cercetat diferite împrejurări unde albastrul este prezent și impactul pe care îl poate avea prin variate forme. M-am axat pe o cercetare asupra semnificațiilor nuanțelor de albastru deoarece, în contemporaneitate, a ajuns o culoare încărcată simbolic. Am prezentat diferite idei și interpretări, un univers albastru.

Istoria albastrului este cuprinzătoare și are multe semnificații de categorie spirituală. Culoarele ne stimulează, ne pot influența emoțiile și ne ajută la dezvoltarea anumitor capacități intelectuale. Albastrul este privit din două puncte de vedere: pozitiv și negativ, aspectele acestor categorii sunt studiate într-un context. Impactul pe care-l are în anumite contexte este simțit asemenea unui impuls care determină o corectare a înțelegerii rolului său. Întrebuințarea culorii, dar și aspectele sale estetice, sunt într-un proces de dezvoltare.

Albastrul este interpretat atât analizând efectele asupra unui individ, cât și studiind importanța lui într-un grup. Sunt recomandate diferite culori pentru pictarea suprafețelor care pot să inspire o anumită stare. Privind albastrul, îl percepem într-un anumit fel. Impresia pe care o avem asupra unei culori este determinată și de temperament. Contează starea de moment, dar și experiența anterioară; dacă am avut o emoție puternică, putem fi stimulați de senzația care ne-o induce. O parte a proiectului este dezvoltată pe baza anumitor exemplificări ale transpușerilor sinestezice. Albastrul are diferite conotații în artele plastice, literatură, teatru, muzică. Am încercat să înțeleg rolul albastrului din punct de vedere spiritual, circuitul pe care îl are fluxul culorii. Este o viziune globală în spațiul vast unde suntem acaparați de o paletă copleșitoare de iluzii. Încercarea de a înțelege funcțiile culorilor este o preocupare necesară. Ramificațiile de însușiri sunt pornite de la o sursă inițială care apoi a evoluat și s-a multiplicat.

Identificarea nuanțelor a condus la clasarea termenilor de specialitate, o preocupare care se reflectă prin numirea acestora în diferite perioade istorice. Coloranții au format un vocabular cromatic, termenii fiind folosiți în cataloage, în cărți de specialitate. Dintre cele mai cunoscute nuanțe sunt: albastru de Prusia, albastru cobalt, albastru marin, albastru ceruleum, albastru de Sevres, azuriu.

Metode de obținere ale nuanțelor de albastru sunt prelucrarea sau extracția resurselor naturale, fiind primele metode cunoscute încă din Antichitate. Studiile efectuate de specialiști au identificat trei feluri de pigmenți albaştri existenți în Antichitate: egiptean, scitic, cipriot. Conform cercetărilor, albastru egiptean se obținea din praf de laianță. Se presupune că albastru cipriot era extras din minele de argint și aur, culoarea semăna cu albastru cobalt. Primele surse de obținere ai pigmenților albaştri prin extracție sunt plantele de drobușor și

indigo. O altă sursă din care se putea obține albastrul era piatra lapis-lazuli. Azuriul este o variație a albastrului care seamănă cerului senin de vară, un cyan pal.

Dacă în trecut, culorile se obțineau prin procedee de extracție și de prelucrare a resurselor naturale, în secolul al XVIII-lea, un salt important a fost fabricarea pigmentilor sintetici prin metode specifice. Odată cu apariția chimiei moderne, s-a dezvoltat producția de coloranți. Dezvoltarea tehnologiei a facilitat procedeul de preparare a culorilor și metoda de fabricație s-a putut desfășura pe cale chimică în ateliere sau în laboratoare. Astfel, nuanțele se puteau obține prin căi chimice, pe baza acizilor din anilină. Un exemplu de colorant obținut pe cale chimică este albastru de Prusia.

Mănăstirea Voroneț este pierată cu frescă în care predomină un albastru specific edificiului, drept pentru care a și primit numele albastru de Voroneț. Pigmentul albastru de Voroneț are mineralul azurit în compoziția sa de bază.

Cercetând motivele pentru care unele plante, fructe sau animale sunt albastre, am descoperit că diferiți antioxidanți sunt factorii pentru care sunt colorate astfel la suprafață. Antioxidanții albaştri din plante sunt: antocianini, antocianidinele, protocianine. Pigmenții albaştri din fructe sunt resveratrolul sau antocianina. Pigmentul albastru în regnul animal poate fi melanina (în pene), sau pigmenți carotenoizi, pilopine. Un motiv pentru care unele pietre sunt albastre este conținutul de titan sau fier. Culoarea se poate modifica și dacă pietrele sunt supuse unor tratamente termice. Unele au puteri terapeutice sau proprietăți energetice.

Un studiu important ocupă diferite reprezentări albastre în: arte plastice, arte decorative, teatru, literatură, legende și muzică. Un pas important în acest studiu, au fost transpunerile sinestezice. Sinestezia se referă la transpunerea unei experiențe senzoriale sau a unei imagini în alți termeni. Reprezintă transpunerea metaforică a unei senzații într-o altă senzație sau într-un alt simț. Am găsit exemple în poezii. Am găsit transpunerii sinestezice dintre muzică și artele plastice.

Juxtapunerea și alăturarea culorilor pot reflecta stările artistului, dar poate avea și un rol explicativ, o idee. Comunicarea prin intermediul artei are rolul de a transmite idei și de a le face vizibile. Fiecare curent artistic s-a caracterizat printr-o serie de principii care s-au diferențiat de cele precedente. Fie că a desființat legi din trecut, fie că s-a impus într-un anumit fel pentru a face loc noilor descoperiri, curentul a avut identitate. Noile orizonturi i-au determinat pe artiști să se miște spre medii noi, să-și caute fiecare un stil.

Curențele importante unde se remarcă preocuparea accentuată pentru albastru, au fost: expresionismul, cubismul, fovismul. În lucrările mai multor pictori predomină albastrul;

dintre cei mai cunoscuți sunt: Pablo Picasso, Yves Klein, Henri Matisse, Joan Miró, Claude Monet, Mark Rothko. În perioada expresionistă, albastrul poate fi analizat din punct de vedere estetic și din punct de vedere expresiv. Artiștii au căutat un limbaj artistic propriu prin care să-și transmită sentimentele, gândurile, stările prin culori. Culorile nu aveau o semnificație universal valabilă. Artistul transmitea un mesaj prin opțiunile sale cromatice, prin structura compoziției.

Perioada fovă se afirmă prin alegerea culorilor stridente în reprezentarea fantasticului, accentul este îndreptat spre afișarea unor stări sau unor senzații. Fovii transpun subiectiv și simbolic anumite stări sau sentimente în culori puternice, delimitate brusc unele de celelalte. Culorile au devenit subiectele lucrărilor. Artiștii fovi erau preocupați de alăturări neașteptate de culori care par alese spontan, iar griurile sunt rare. Mișcarea *Der Blaue Reiter* a fost compusă dintr-un grup de artiști expresioniști din München, Germania. În traducere, înseamnă *Căldărețul albastru*, este o grupare artistică semnificativă. Gruparea a fost înființată în anul 1911, având ca membrii fondatori pe pictorii Wassily Kandinsky și Franz Marc.

Au fost jucate piese de teatru care evidențiază anumite personaje albastre, cum ar fi *Pasărea albastră* sau *Lupul albastru*. *Pasărea albastră* este piesă de teatru simbolist. *Dunărea albastră* este un vals compus de compozitorul austriac Johann Strauss Jr., în anul 1866. Un stil celebru de muzică este *blues*.

Dunărea albastră este un vals compus de compozitorul austriac Johann Strauss Jr., în anul 1866. Piesa este un simbol muzical al Austriei. Prima dată a fost interpretat în anul 1867, în Viena, într-un concert al Coralei de Bărbați. *Rapsodia albastră* a compozitorului american George Gershwin se referă la orașul în care s-a născut. În anul 1924, opera muzicală a fost compusă pentru formația de pian și jazz; având elemente ale muzicii clasice și influențe jazz. Muzica *blues* a apărut la sfârșitul secolului al XIX-lea, în sudul Statelor Unite. Dintre cei mai cunoscuți muzicieni *blues* sunt Riley B. King și Ray Charles.

Când au apărut *blue jeans*, cunoscuți și cu numele de *blugi*, erau purtați de muncitori, au fost creați din necesitate. Treptat, au ajuns o piesă vestimentară la modă în rândul tinerilor, apoi în întreaga lume. Materialul din care sunt făcuți blugii se numește *denim*, denumirea provine de la numele localității franceze de Nîmes. Când au apărut, pantalonii erau foarte rezistenți pentru marinari. Termenul de *blue jeans* înlocuiește expresia *bleu de Gens*. Negustorul Levi Strauss a vândut primii pantaloni.

În vechi timpuri, vopseaua pentru fibrele textile era făcută din extracte vegetale. În timp, metoda s-a perfecționat și s-au căutat alte practici. Eforturile au făcut posibilă fabricarea coloranților de sinteză, dezvoltându-se o adevărată industrie. Pentru procesul de

vopsire pe bază de plante, se foloseau și mordanți în diferite modalități pentru a fixa vopseaua pe țesături. Astfel, vopsirea era mai rezistentă și se putea obține o gamă largă de culori. Mordanții erau extrași tot din plante și întreg procesul de vopsire era ecologic.

În vestimentație, albastrul a avut mare însemnătate în secolul al XII-lea, urmând modelul aristocraților. Între secolele al XVI-lea și al XVIII-lea, indigoul a fost interzis în Franța. În secolul al XVIII-lea, a ajuns la modă în vestimentația europeană, în toate categoriile sociale. În secolul al XX-lea, a apărut moda țesăturilor bleumarin care s-a observat atât în ținutele femeiești, cât și în cele bărbătești. Cele mai cunoscute haine bleumarin au fost uniformele de diferite categorii.

Industria textilă se dezvoltă în funcție de preferințele oamenilor și de capacitățile tehnologice. Nuanțele de albastru ocupă o categorie importantă în vestimentație. Unele dintre cele mai cunoscute uniforme sunt ale jandarmeriei sau ale poliției. Sunt adesea albastre, au o ținută care poate denota seriozitate, sobrietate sau demnitate. Și vehiculele lor sunt vopsite în diferite nuanțe albastre. Se cunosc și alte uniforme pe care le poartă, de exemplu: piloții, lucrătorii pe mare, muncitorii, medicii etc. Pentru uniformele medicilor, albastrul inspiră curățenie și optimism, liniște și calm. Unele echipe sportive poartă albastrul care se găsește pe steagul respectivei țări.

Am prezentat și câteva coduri vestimentare. Cavalerii Ordinului Jartierei purtau un inel sau purtau la genunchi o panglică albastră. Simboliza legătura pe care o aveau cu regele. Membrii acestui Ordin purtau mantii albastre cu fir argintiu. Produsele vestimentare asigură o coerență a fluxului de informații referitoare la simbolistică. Identitatea unei regiuni sau a unui teritoriu este reflectată și prin alegerea unui anumit colorit al țesăturilor.

În domeniul ceramicii, în diferite localități, ceramica pictată cu albastru a avut particularități caracteristice mărcii. Câteva exemple de obiecte din porțelan pictate cu albastru sunt: ceramica Jingdezhen (China), ceramica Delftware (Olanda), ceramica Saint-Cloud (Franța), ceramica din Corund (Harghita), ceramica de Sevres, ceramica Meissen.

Am prezentat rolul și simbolistica pe care le poate avea albastrul în diferite spații. Am prezentat diferite edificii arhitecturale albastre. Câteva observații sunt referitoare la design și alte spații albastre. În natură, lava albastră este astfel datorită sulfurii care intră în contact cu aerul. Un fenomen aparte este ceața albastră, în Munții Buzăului. Este o ceață strălucitoare cu irizări în formă de cupolă ce pot fi măsurate cu un dispozitiv pentru radiații luminoase. Se presupune că acest fenomen include și infrasunete foarte joase care sunt supărătoare pentru oameni. Fenomenul mai este numit și *vârtej electronic*. În această regiune au fost efectuate diferite experimente științifice.

Există anumite regiuni în care predomină albastrul, inclusiv în denumirea locurilor este specificată culoarea. În Islanda, există mai multe peșteri spectaculoase care au un interior albastru înghețat. Aerul s-a comprimat și pereții sunt astfel din cauza luminii albastre care se reflectă pe ei. Potrivit cercetărilor, vulcanul Kawah Ijen din Java Indonesia, erupse lavă albastră care acoperă tot relieful. De fapt, această lavă este sulfură care a intrat în contact cu aerul și astfel s-a produs flacăra albastră.

De-a lungul timpului, au fost construite mai multe edificii arhitecturale care sunt vopsite parțial sau în întregime albastre. Voi descrie câteva edificii de cult mai cunoscute, care au importanță pentru cercetarea de față. În multe edificii predomină albastrul în coloratura vitraliilor. În perioada Carolingiană, albastrul era mai nuanțat, în cultul creștin a fost remarcat în: miniaturile color, vitraliu, email. În pictura bisericească, policromia s-a dezvoltat în Evul Mediu; albastrul este nelipsit, facilitează gândul spre divinitate. Vitralierii din Evul Mediu au utilizat anumite rețete pentru prepararea culorilor și vitraliilor. Se consideră că meșterii ar fi adăugat praf de pietre prețioase în sticlă pentru a obține nuanța de albastru safir. Multe informații despre vitralierii secolului al XII-lea, ni le-a transmis Viollet-le-Duc. Vitraliile Bisericii Saint-Chapelle din Paris sunt colorate cu scene religioase unde predomină albastrul. Biserica Albastră din Bratislava, Slovacia, este vopsită toată în albastru. Biserica Albastră din Oradea are cupole de diferite dimensiuni și toate sunt vopsite în albastru.

Albastrul s-a răspândit în mai multe locuri pe distanțe mari, realizându-se chiar orașe albastre. Un exemplu semnificativ, orașul Jodhpur este numit *Orașul Albastru* și se găsește în India. În nordul Indiei, o regiune importantă este Rajasthanul. Majoritatea familiilor din acel oraș sunt brahmani și au casele vopsite în albastru. Pentru indieni, albastrul este casta superioară din societatea indiană, este culoarea brahmanilor. Chefchaouen din Maroc este alt *Oraș Albastru*. Se află în munții Rif, la 280 km de Casablanca și mai este denumit Perla Albastră a Marocului. În Spania, localitatea Juzcar este pictată în albastru. Orașul a fost pictat pentru filmul *Stramfitor*, de aceea este numit *Orașul Ștramfitor*. Mesehoca Albastră din Istanbul, Turcia, are majoritatea panourilor interioare de faianță albastră, plăcile sunt din ceramică de Eznik, din Niceea.

În diferite sinagogi, albastrul este important în decorațiunile interioare unde se găsesc anumite elemente specifice pentru aceste construcții. În Sinagoga din Satu Mare se pot observa vitraliile și pereții decorați cu simboluri albastre. În partea exterioară a Sinagogii Albastre din Brașov, peretele este decorat cu faianță albastră. În Sinagoga Mare din Sibiu, peretele este decorat cu sticlă albastră deasupra chivotului. În Sinagoga Neologa Sion din

Oradea se poate vedea o boltă colorată cu mult albastru azuriu. În jurul boltii, se găsesc zaisprezece ferestre strălucitoare cu elemente decorative albastre care au efect vizual impresionant. Culoarea simbolizează prezența divinității. Local nemuririi pentru evrei era Cetatea albastră, culoarea era reprezentarea puterii infinite, a nemuririi.

Am constatat că, albastrul este vizibil în numeroase instituții. Exemple mai cunoscute unde se găsește design albastru sunt: pereții spitalelor, piesele de mobilier, diferite ambalaje etc. Mediul în care pacienții sunt vindecați este important; tocmai de aceea, spitalul trebuie să fie un loc primitiv și să insufle optimism. În momentele în care este tratat sau consultat, pacientul poate fi cuprins de griji; motiv pentru care ambianța trebuie adaptată și pregătită ca pacientul să se simtă în siguranță. Mobilierul albastru pare rece; poate inspira prospețime, curățenie și poate părea înviorător. Discret, albastrul induce un aspect proaspăt pereților din încăpere și poate avea un efect liniștitor sau reconfortant.

În cazul produselor de curățenie sau de igienă sau de cosmetică, albastrul ambalajelor invocă prospețime și curățenie. Ambalajele anumitor creme sau produse cosmetice par să invoce un aer revigorant. Există ecrane pe care se pot vedea lumini și culori care se amestecă. Împreună compun un joc vizual deosebit. Aceste video-clipuri sunt inedite și se pot folosi în concerte sau cu ocazia anumitor evenimente.

Structura spectrală a luminii naturale este influențată în mare parte de condițiile atmosferice. După o ploaie abundentă de vară sau în jurul prânzului, sunt unele dintre cele mai semnificative momente în care pot fi vizibile anumite nuanțe de albastru. Interesant este faptul că, luna poate avea lumina din jurul ei în nuanțe de albastru sidereal. Lumina și intensitatea neonului pot influența și transforma nuanțele de albastru.

Primele considerații referitoare la culoare și formă le-au făcut grecii antici. În Antichitate, printre primele informații referitoare la cunoașterea culorilor ne sunt oferite din scrierile lui Vitruvius. Vechii egipteni considerau că albastrul este culoarea adevărului. În diferite zone geografice, oamenii se îmbrăcau potrivit evenimentului la care participau.

Potrivit cercetărilor științifice și filozofice, sunt necesare următoarele elemente pentru a observa culoarea: lumina, obiectul luminat și o privire care să le observe. Newton a descoperit dispersia luminii: a descompus pentru prima dată spectrul solar, a descompus raza de lumină albă cu ajutorul prisme triunghiulare. Tonalitățile ne inspiră și fiind diferențiate una de cealaltă sunt unice prin calitățile lor, având caracteristici individuale. Culoarea are rol important, transmite o informație, este un reper pentru a identifica o sursă, o știre, o referință. Dacă privim o suprafață colorată doar în albastru, putem simți o senzație. Culorile nu pot fi doar întruchiparea unui anumit aspect estetic, ci sunt și evidența unei emoții estetice. Este un

adevărat limbaj care se dezvoltă prin culoare. Se folosesc expresii precum *sinf cromatică*, *armonie cromatică*; dovadă a preocupării omului pentru studierea spectrului cromatic. Statisticile despre culori se pot dezvolta și în jurul unor considerații. Potrivit scrierilor, Kant consideră că intelectul și imaginația depind reciproc.

Johann Wolfgang Goethe a întreprins cercetări de mare anvergură, numeroase teorii și descrieri despre culoare, găsite în cartea *Despre Teoria culorilor. partea didactică*. Goethe consideră că albastrul ne oferă un *sentiment de răceală*; invocă neliniște, iar pe măsură ce intensificarea culorii crește și sentimentul este mai profund. Unele idei sunt în contradicție cu alți teoreticieni. Teoriile pe care Goethe le-a lansat s-au concretizat în demonstrații convingătoare; sunt explicate în cartea *Contribuții la optică*.

Albastrul apare în diferite culturi și în reprezentarea unor divinități. Câteodată, culorile au fost considerate ajutoare pentru reprezentarea divinității. Se consideră că există mai multe nivele ale credinței și au fost imaginate chiar anumite scări colorate care reprezentau ascendența credincioșilor. Aceste scări erau asociate cu progresul spiritual pe care îl parcurgea omul. Scările cromatice existau pentru următoarele popoare: indieni, tibetani, mongoli, chinezi și arabi. Urcând aceste scări, se presupunea că, în final, omul ajunge la absolutul divin.

În perioada Bizantină, în Biserică, albastrul era reprezentarea: mării, aerului, puterii de viață, puterii divine. În Europa Apuseană, în perioada Evului Mediu, albastrul avea semnificație religioasă (catolică): Fiul Domnului, detașarea de lume, adevărul, culoarea divină, îngerii, pietatea, Sfânta Maria, cerul, sacralitatea. În perioada Heraldică, reprezenta: blândețea, frumusețea, noblețea, buna credință, justiția, bucuria, fidelitatea, buna reputație, noblețea, rațiunea. În perioada Renașterii, albastrul avea următoarele semnificații: puritatea, adevărul, serenitatea, spiritualitatea.

În această parte a proiectului, am prezentat câteva divinități din diferite culturi, identificate cu haine albastre sau reprezentate în cer sau care pot fi pictate albastre pe piele. Imaginile creștine îi înfățișează pe anumiți sfinți sau îngeri în veșminte albastre, sau reprezentați pe un fond albastru. Cerul albastru este de multe ori asociat cu divinitatea supremă; asemenea reprezentare este caracteristică pentru picturile murale din bazine. Fondul albastru este adesea găsit în picturile cu temă religioasă, imaginile pot ilustra o scenă reprezentativă cu Iisus. Tot pe un fond albastru, se pot citi inscripții cu numele sfinților. Sunt picturi în care Sfânta Maria este reprezentată într-o mantie albastră. Culoarea veșmintelor are rol simbolic important și face referire la trecerea din lumea aceasta, la înălțarea spre divinitate. Potrivit cercetărilor, în reprezentări, deseori, bolta cerească este lapislazuli. Fondul

pe care sunt reprezentați Zeus și Iahve, este azuriu. În vechi timpuri, europenii au considerat că albastrul alăturat auriului sunt reprezentări ale puterii divine.

În reprezentările cu zeități hinduse, divinitățile pot avea pielea vopsită parțial sau în întregime albastră și acest fapt are semnificație individuală. Vishnu este considerat creatorul și dezvoltătorul Universului pe care îl guvernează, fiind numit Zeul Suprem. Deseori, pielea este albastră și simbolizează forța infinită. Shiva este alt zeu important pentru hinduși, cunoscut cu diferite nume care reflectă puterea, cunoașterea și înțelepciunea. Gâtul este reprezentat albastru și simbolizează faptul că Shiva a băut din otrava adunată în oceanul lumii. Krishna este reprezentarea unui înțelept. Se presupune că îndeplinește dorințe, protejează și învinge demonii. Zeul este de multe ori reprezentat cu pielea albastră.

Referitor la infinita arie celestă, în budismul tibetan, albastrul este asociat cu înțelepciunea transcendentă, este reprezentarea lui Vairocana. Divinitatea poate fi ilustrată într-un decor cu multe nuanțe de albastru alăturate. Albastrul este lumina înțelepciunii lui Dharmadhatu și deschide calea Eliberării. În Asia, floarea de lotus are semnificații importante, circulă diferite legende. Una dintre cele mai cunoscute legende, povestește faptul că Budha a apărut dintr-o floare de lotus albastră. Acesta ar fi un motiv pentru care există diferite asocieri și semnificații cu aria spirituală. Altă legendă povestește că, oriunde Budha pășea, răsărea câte o floare de lotus. În Budhism și în Hinduism este considerată o floare sacră și semnifică întreruperea perfecțiunii.

Nemurirea este simbolizată prin Huan, în cultura chineză. Există diferite legende despre lupul albastru care a creat dinastiile mongole și chineze. În Asia, circula o legendă care povestea că Genghiz-han și urmașii lui erau Fiii Cerului Veșnic Albastru. Tot în Asia, Nicolas Bouvier considera că albastrul poartă noroc. Abdu era un pește sacru albastru care în timpul procesiunilor însoțea barca solară a zeului Amon-Rha.

Potrivit celor studiate până acum, o singură culoare poate avea o multitudine de semnificații. Studii elaborate despre culori au fost efectuate de Goethe care atribuia un rol important studierii acestora. Considera că vâzul este cel mai important simț al omului. Prin vâz, omul receptează cele mai multe informații pe care încearcă să le transmită mai departe, pentru a comunica și a se face înțeles.

Albastrul este considerat și culoarea severității, denotă un aer rece și are calități care emană această senzație. Albastrul poate fi și discret, se găsește în numeroase contexte, este potrivit pentru multe domenii. Poate fi potrivit pentru a descrie starea de pace, inspiră liniște și calm, dar cu măsură. Este o culoare spirituală, fiind deseori reprezentarea simbolistă a Divinității, de multe ori, este o asociere imediată din punct de vedere imagistic.

Am prezentat câteva simbolistici ale albastrului din diferite culturi. Coloristica heraldică poate fi interpretată din punct de vedere simbolist. Fiecare stemă are anumite simboluri reprezentative; pe blazon pot fi reprezentate faptele nobile. În Evul Mediu, o culoare heraldică mai cunoscută era albastru azuriu. Un exemplu cunoscut este azuriul care se afla pe stema Franței unde sunt reprezentați și doi crini auri. Modelul stemei cu azuriu în compoziție a fost urmat de alte state creștine. Albastrul a fost preluat model ca fiind simbol al Creștinătății, steagurile cu albastru erau ale statelor creștine. Pe lângă simbolistică, de multe ori, albastrul a fost asociat cu valori care fac referire la credință, valori spirituale și morale.

De-a lungul timpului, au apărut diferite simboluri albastre. În anul 2007, în Luxemburg, Cerbul Albastru a fost ales simbol al Capitalei Culturale Europene. Cerbul a fost considerat unul dintre simbolurile libertății de gândire. Albastrul este considerat culoarea imaginației și a reveriei. Culoarea anului 2016, desemnată de Institutul Pantone, au fost roz cuarț și albastru seren. Sunt două nuanțe delicate care se potrivesc și par strălucitoare, ușor sedefii; tonalitatea lor este asemănătoare.

Între secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, Johann Leonhard Hoffmann a fost preocupat de asemănările dintre muzică și arta plastică. Cercetătorul a găsit anumite corelări dintre culori și sunete, ajungând la concluzia că un sunet în parte ar putea fi asociat cu o culoare. Un exemplu în acest sens, este analogia dintre ultramarin și vioară sau violă. Și artistul Kandinsky asociază culorile cu sunetele. Este de părere că, albastru închis poate fi potrivit cu sunetul violoncelului. O altă potrivire o găsește între sunetul flautului și albastru deschis.

Pentru egipteni, chinezi și azteci era culoarea adevărului sau morții. Albastru de perucea era simbolul reînnoirii, reprezenta credința în reînviere a decedatului incinerat. La procesiunea înmormântării, se așeza o piatră albastru de perucea în locul inimii defunctului. În Egiptul Antic, albastrul reprezenta Cuvântul și promisiunea divină, adevărul divin, cerul nocturn spre care se ridică sufletul faraonului, eliberarea sufletului. Ca destinație simbolică era culoarea Zeului Amon. În perioada Antică, pentru evrei, albastrul era considerat Revelația divină, legea; îl simboliza pe Zeul Iehova. În China Antică, albastrul reprezenta Nemurirea, învierea, mila. În Roma Antică, avea semnificații cu referire la lumea acvatică sau era imaginea cromatică pentru Zeul Mării sau Venus sau Zeus. Saturn era reprezentat simbolic prin ultramarin.

În perioada modernă și în perioada contemporană, în Europa Apuseană, albastrul avea semnificație ocultă: dragostea curată, tinerețea, iluzia. În Europa, semnificația era și continuă să fie laică, artistică: meditația, spațiul, infinitul. În România, albastrul are următoarele

semnificații simbolice: credință, visare, încredere în frumusețe și în ființa umană, semnul legăturilor permanente.

Proiectul prezintă simbolistica albastrului în mai multe domenii sau contexte, cuvântul apare chiar în câteva denumiri sau expresii. În diferite culturi, albastrul are rol important, mai ales din punct de vedere simbolist. Se poate analiza din punct de vedere vizual, cât și din punct de vedere al senzațiilor pe care le inspiră. Căutând armonia cromatică, suntem supuși unor alegeri, unei selecții, moment care ne aduce în dificultate. Simțul cromatic al omului poate fi constatat tocmai în momentele în care este nevoit să aleagă.

Sistemul RGB este bazat pe următoarele trei culori: roșu, verde și albastru. Inițialele culorilor sunt în engleză. Acest sistem este folosit adesea pentru lucrul în aria digitală. Celălalt sistem de culori este CMYK, acestea fiind: cyan, magenta, galben, negru. Dintre diferitele coduri de culoare, cunoscute sunt: codul RAL și codul Pantone; o varietate largă de vopsele se identifică după aceste două coduri. Există categoria culorilor fluorescente care au particularitățile lor și pot fi de mai multe tipuri. Nu sunt incluse în sistemele de culori pe care le-am menționat mai sus. Au luminescență stridentă, de multe ori sunt utilizate pe post de evidențiatore și atrag atenția asupra zonei în care sunt.

Unul dintre cei mai importanți teoreticieni ai artei este Wassily Kandinsky. În cartea sa, *Despre spiritualitate în artă*, a prezentat diferite teorii referitoare la amestecurile culorilor. Odată cu aceste enunțuri a adus și explicații despre proprietățile culorilor. Teorii găsim și în cartea *Artă culorii* scrisă de Johannes Itten. Putem asocia albastrul cu diferite înțelesuri și să avem reacții diferite. Totodată, invocă speranță, poate fi un spațiu al meditației; uneori, poate induce o stare de singurătate.

Impresioniștii au adus contribuții importante teoriilor referitoare la lumină și culoare. Culoarea se modifică în funcție de cantitatea de lumină. Despre funcțiile luminii și culorii au fost scrise diferite texte științifice și texte care sunt constatări ale artiștilor, unele opinii fiind asemănătoare. În secolul al XIX-lea, francezii au lansat teorii cu privire la culoare. Au denumit procedeele de amestecare ale culorilor și alte procese referitoare la culoare. Un exemplu este tocmai cuvântul *culoare* care provine din limba franceză *couleur*. Sunt câteva teorii principale referitoare la: culoarea locală, culoarea impresiei, culorile fundamentale, culorile binare, culorile calde și reci sau termo-dinamice, culorile complementare. La prima vedere, observăm culorile. Culoarea impresiei este receptată modificată din cauza atmosferei și distanței; astfel de culori au fost folosite de impresioniști.

Prin folosirea contrastelor de culori se pot compune efecte de perspectivă care au impact asupra privitorului. Armonia este legată de prezența contrastelor. Culorile pot exprima

informații din următoarele puncte de vedere: semantic, estetic și afectiv. Mai mulți cercetători și oameni de știință au avut contribuții importante referitoare la culoare. Itten este un cercetător important care a avut o contribuție remarcabilă în domeniul cromatologiei.

În spectrul vizibil, albastrul are lungimea de undă 450-480 nm. Albastru verzui are lungimea de undă 480-490 nm și verde albastrui are 490-500 nm. Problema spectrului a fost dezbătută și diferiți savanți au făcut descoperiri despre culoare.

Potrivit cercetărilor, cerul este albastru datorită fenomenului de împrăștiere Rayleigh a luminii solare. Fenomenul poate fi observat când lumina trece prin materiale transparente sub orice stare de agregare. Leonardo da Vinci a fost primul care a încercat să explice de ce este cerul albastru; este fenomenul de *difuzie a luminii*. Ochii sunt albaştri datorită proceselor fizice legate de dispersia luminii din structurile ochiului. Se presupune că irisul albastru are culoarea determinată de interacțiunea luminii cu structurile irisului.

Unele vene arată albastre, se pot observa mai ales dacă pielea este deschisă la culoare. Se presupune că este un fenomen optic și cauza este lumina care intră în contact cu pielea. Se consideră că nuanțele de albastru sunt un indice al lipsei oxigenului. Spre deosebire de venele de la suprafață, cele adânci par mai albastre. Cauza ar fi pentru că lumina albastră este reflectată înainte de a ajunge la vene.

Flăcările cinetice albastre au emisă lumina albastru verzuie cu lungimea de undă de sub 565 nm, dacă hidrocarburile nu au funingine. Legile de deplasare ale lui Wien prezintă legi referitoare la culoarea flăcărilor. Dacă o flăcără este albastră, înseamnă că există suficient oxigen în ea. Unele substanțe chimice influențează culoarea flăcării și o pot modifica, de exemplu, sulfatul de cupru îi oferă o nuanță verde albastruie.

Cromoterapia este o temă de cercetare în diferite laboratoare și institute. Este practică în diferite spitale pentru vindecarea mai multor boli. S-a demonstrat efectul pe care îl are albastrul asupra circulației: scade pulsul și încetinește circulația sanguină. S-a demonstrat că 60% dintre bolnavii hipertiroidici nu preferă albastrul.

În cartea *Culoare, armonie, confort* scrisă de Antal A. și Mureșan P., ne sunt prezentate efectele fiziologice și psihologice ale culorilor, cât și semnificația sau utilizarea lor. Referitor la rezonanța afectivă și la semnificația psihologică, se pot înșira mai multe caracteristici. Îndeamnă la liniște, tandrețe și afecțiune. Se consideră că evocă profunzimea sentimentelor și anumite trăiri semnificative percepute printr-un filtru personalizat. Ajută la dezvoltarea percepției, îndeamnă la pasivitate, crește senzitivitatea. Ajută la concretizarea anumitor idei pe care le poate organiza și aduna într-un sistem unitar.

Printre efectele fiziologice ale albastrului sunt enumerate scăderea presiunii sanguinice sau tonusului muscular, cât și calmarea respirației sau frecvenței pulsului. În același timp, ca și efecte psihologice, albastrul este considerat odihnitor și liniștitor. Este potrivit pentru concentrare și meditație sau calmare; ajută la încetinirea anumitor activități. Nu se recomandă utilizarea în exces, poate predispuce la nostalgie. Îndeamnă la seriozitate, pace, îngăduință, chiar și dor. Poate fi foarte rece. În spațiu, invocă senzații de depărtare, distanța poate părea infinită.

Potrivit unor studii, oamenii au fiecare o aură energetică umană colorată. Se presupune că, persoanele cu aura albastră sunt ocnuitoare și prietenoase; ideile lor sunt izvorâte mai mult din sentimente decât din concepte logice. Chiar dacă nu sunt prea extroverși, se presupune că se bazează în mare parte pe intuiție. Se ajută de empatie și sunt ascultători, înțelegători cu oamenii din jurul lor.

Cromoterapia cuprinde diferite metode și tehnici ajutătoare terapiei prin culoare care ajută la ameliorarea bolilor. Chakrele se află în afara corpului. Chakrele mediază energii care intră sau care sunt emanate din corp. Leagă aceste câmpuri de energie și mediază impulsurile unui întreg sistem. În cartea *Vindecarea prin culoare* scrisă de Ted Andrews, ne este prezentat sistemul de chakre și cum putem să tratăm prin culoare fiecare chakră. Albastrul este potrivit pentru chakra gâtului. Consideră că o persoană are un sistem unic de energii și pentru fiecare trebuie să găsim nuanțele potrivite. Pune accent pe efectul calmant al albastrului asupra sistemului nervos și în general, consideră că oferă o stare de liniște, are inclusiv efecte antiseptice. Referitor tot la zona capului, albastrul ajută la întărirea sistemului respirator. Consideră că echilibrarea chakrelor este posibilă cu ajutorul vibrațiilor de culoare care de la vertebre se transferă prin căile nervoase către organe. Echilibrând chakrele, prin exerciții, putem contribui la tratarea problemelor fizice și spirituale sau mentale.

Studiul despre albastru cuprinde efectele și semnificațiile acestuia. Sunt mai multe metode de aplicare ale nuanțelor corespunzătoare zonei pe care dorim să o tratăm. Se găsesc studii referitoare la domeniile metafizic și spiritual. Culorile pot stimula anumite simțuri și pot avea rezultate în terapii, ajutând la vindecare, fiecare având efecte diferite și unice.

În proiect, sunt prezentate diferite teorii bazate pe modul cum este perceput albastrul, cât și influențele sau semnificațiile pe care le poate avea. Sunt prezente și constatări științifice. Atât preocupările oamenilor, cât și dezvoltarea tehnologiei, au condus la clasarea culorilor. Modul în care privim culorile este un moment unic de fiecare dată. Contemplarea culorii ne induce un sentiment unic, o emoție estetică.